

S.H. mod UK (appl. 19956/06 EMD dom afsagt den 15. juni 2010, endelig den 15. september 2010) (link)

Sagsfremstilling:

Klageren S.H., som oplyste at være etnisk nepaleser fra Bhutan, indrejste i december 2002 i UK, hvor han i 2003 indgav ansøgning om asyl. Klageren anførte til støtte for sin ansøgning om asyl, at han i januar 2001 efter et års ansættelse i Bank of Bhutan blev bedt om at fremskaffe et sikkerhedscertifikat, som han forgæves søgte om hos de bhutanske myndigheder. I februar 2002 blev han erklæret som værende ikke-bhutansk statsborger og beordret til at udrejse straks. I maj 2002 blev klageren afskediget på grund af det manglende certifikat. Han blev herefter uden grund tilbageholdt i perioden fra august 2002 til november 2002 og udsat for overgreb. Han fik ved løsladelsen stillet et ultimatum, hvorefter han skulle forlade Bhutan inden 48 timer, og udrejste herefter via Indien til UK, hvor hans søster og svoger havde opnået asyl. Hans svoger havde været menneskerettighedsaktivist i Bhutan og havde kritiseret regeringen i to interviews med BBC. I juni 2003 blev klageren meddelt afslag på asyl, idet myndighederne ikke fandt at kunne lægge til grund, at han var etnisk nepaleser, eller at han havde været ansat i Bank of Bhutan i to år uden et sikkerhedscertifikat. Myndighederne bemærkede, at klagerens oplysninger om arbitrær tilbageholdelse og mishandling var uunderbyggede, og at klageren var udrejst legalt. I februar 2004 blev klageren meddelt afslag på asyl i anden instans. Klageinstansen lagde til grund, at han var etnisk nepaleser, men fandt ikke, at dette forhold i sig selv var tilstrækkeligt til at godtgøre forfølgelse. Klageinstansen kunne ikke lægge til grund, at klageren havde været udsat for de problemer, som han påstod, og bemærkede særligt, at klageren i forbindelse med sin visumansøgning havde oplyst, at han arbejdede for Landbrugsministeriet og ikke Bank of Bhutan, at hans bankbog viste, at der var indgået løn fra hans arbejdsgiver frem til november 2002 i modstrid med klagerens oplysninger om, at han havde været tilbageholdt fra august til november 2002, samt at det ikke kunne lægges til grund, at klageren var statsløs, idet han havde gyldigt bhutansk pas, og der ikke var fremlagt beviser, der kunne tyde på, at han var erklæret ikke-statsborger. Klageren appellerede afgørelsen til en højere instans, som afviste klagen. I februar 2006 og i april 2006 fik myndighederne i UK udstedt midlertidig rejselegitimation til klageren på den bhutanske ambassade med henblik på udsendelse til Bhutan. I maj 2006 udtalte Amnesty International sig i sagen og anførte, at Amnesty International ikke kendte til fortilfælde, hvor et sådant rejседokument var blevet udstedt, at myndighedernes anmodning om rejselegitimation til klageren havde eksponeret denne overfor de bhutanske myndigheder, samt at klagerens sikkerhed som følge heraf var i fare, hvis han blev udsendt til Bhutan. Klagerens anmodninger om genoptagelse blev afslået. Den 23. maj 2006 indbragte klageren sagen for Menneskerettighedsdomstolen, hvorefter udsendelsesbestræbelserne blev udsat. I august besluttede Domstolen at anvende regel 39 i Domstolens procesreglement om foreløbige foranstaltninger, hvorefter en udsendelse skulle afvente sagens behandling ved Domstolen. Over for Domstolen påberåbte klageren sig udelukkende de faktiske omstændigheder, der ikke var uenighed om, nemlig at han var etnisk nepaleser fra det sydlige Bhutan, og at han stod til at skulle tvangsudsendes til Bhutan, idet han havde fået afslag på asyl.

Påstanden:

Klageren gjorde overfor Domstolen gældende, at han ved en udsendelse til Bhutan ville risikere overgreb i strid med EMRK artikel 3.

Menneskerettighedsdomstolens bemærkninger:

Domstolen gav klageren medhold i sin klage. Domstolen henviste indledningsvist til de generelle principper, der er gældende i udsendelsessager, hvilke er fastlagt i Domstolens praksis og opsummeret i N.A. v. the United Kingdom (appl. 25904/07), præmis 109-113. Klageren gjorde gældende, at han risikerede fængsling og overgreb i Bhutan, både som ufrivilligt tilbagevendt og som kritiker af menneskerettighedssituationen i Bhutan i forbindelse med ophold uden for landet. Domstolen bemærkede, at Bhutan er et lukket land, at der kun er begrænsede informationer tilgængelige vedrørende menneskerettighedssituationen i landet, og at UNHCR ikke har adgang til og ikke mulighed for at overvåge situationen for tilbagevendte til landet. Som følge heraf manglede der objektive landeoplysninger, som ville kunne be- eller afkræfte klagerens påstande. Domstolen bemærkede, at det ifølge to af de af klageren fremlagte ekspertudsagn var umuligt at forudsige præcist, hvad der ville ske klageren, hvis han blev udsendt til Bhutan, men at samtlige ekspertrapporter havde støttet klagerens påstand om, at han ville risikere fængsling og overgreb. Flere af rapporterne udtrykte bekymring for, at klageren ville blive dømt efter sikkerhedslovgivningen og derfor ville risikere fængsling og tortur som afvist asylansøger og som en person, der offentligt har udtalt sig mod regeringen (præmis 69). Domstolen bemærkede, at oplysningerne fra forskellige ekspertrapporter måtte vurderes på baggrund af den diskrimination, som etniske nepalesere i Bhutan var udsat for på grund af deres etnicitet. Domstolen henviste i den forbindelse til Moldovan v. Romania (appl. 41138/98 and 64320/01), hvori Domstolen slog fast, at handlinger begrundet i racediskrimination vil udgøre en skærpende omstændighed ved vurderingen af, hvorvidt et forhold er omfattet af begrebet umenneskelig eller nedværdigende behandling. Ifølge landerapporterne skal etniske nepalesere indhente ikke-protest certifikater for at få adgang til essentielle ydelser som sundhedsvæsen, uddannelse og arbejde. Desuden gælder der begrænsninger, for så vidt angår etniske nepaleseres bevægelses-, forsamlings- og foreningsfrihed, ligesom et betydeligt antal etniske nepalesere er blevet erklæret for ikke-statsborgere og over 100.000 tvunget i eksil. Domstolen bemærkede, at Amnesty International havde udtrykt bekymring for, at den vedvarende og kumulative diskrimination af etniske nepalesere i det sydlige Bhutan kunne udgøre forfølgelse og en alvorlig risiko for retten til liv, samt at en ekspert havde gjort gældende, at denne gruppe var udsat for alvorlig og vedvarende diskrimination, som udgjorde forfølgelse (præmis 70). Domstolen fandt det på den baggrund og til trods for, at ingen af eksperterne præcis kunne forudsige, hvad der ville ske klageren ved en udsendelse til Bhutan, godtgjort, at der var væsentlige grunde til at antage, at klageren var i reel risiko for at blive udsat for behandling i strid med EMRK artikel 3. Heroverfor stod, at den indklagede medlemsstat ikke havde tilvejebragt nogen beviser, der kunne tilbagevise Domstolens betænkeligheder, hvilket ikke var overraskende, henset til den manglende adgang til oplysninger om menneskerettighedssituationen. Domstolen fandt, at det – i mangel af sådanne beviser – måtte godtages, at der var en reel risiko for, at klageren ved en udsendelse til Bhutan ville blive udsat for behandling i strid med Konventionens artikel 3 (præmis 71).